

Memo gezamenlijke aanpak Ambulantiseren en Kleinschalig gezinsgericht wonen

Van: RSJ IJsselland
Aan: Jeugdhulpaanbieders en gemeenten
Datum: 8 april 2022
Onderwerp: Gezamenlijke aanpak Ambulantiseren en Kleinschalig gezinsgericht wonen
Bijlagen: - 1. Concept uitwerking transformatie in de inkoop (inbegrepen in memo)
- 2. Reactieformulier bijeenkomst 21 en 25 april 2022 (separaat toegevoegd)
- 3. Doelenboom, Samenhang visie Jeugdhulp, Transformatie en doorontwikkeld inkoopmodel, 19 maart 2021 (separaat toegevoegd)

Status van deze notitie:

Deze notitie is opgesteld vanuit RSJ IJsselland en niet vooraf afgestemd met gemeenten of aanbieders. Het document is bedoeld als werk- en denkkader om het gesprek tussen gemeenten en aanbieders op gang te brengen en vast te stellen wat hierover moet worden opgenomen in het inkoopproces specialistische jeugdhulp.

Inleiding

Regio IJsselland heeft besloten om een ontwikkelproces in te gaan waarbij aanbieders en gemeenten samen verantwoordelijkheid nemen om te werken aan de transformatieopdrachten **Ambulantiseren** en **Kleinschalig gezinsgericht wonen (KGW)**. In tegenstelling tot de voortijdig teruggetrokken aanbesteding in 2021, kiest regio IJsselland voor een gezamenlijke aanpak en niet de eerder gekozen individuele aanpak middels plannen van aanpak per aanbieder voor beide opdrachten. Regio IJsselland kiest hiermee om beide opdrachten niet af te dwingen met de aanbesteding maar samen een meerjarig ontwikkelproces aan te gaan gedurende de looptijd van de overeenkomst.

In dit memo wordt ingegaan op de contouren van dit meerjarig ontwikkelproces, welke basisvoorwaarden hierover in het inkoopdocument moet worden opgenomen en welke aanbieders worden geacht deel te nemen aan dit proces en de uitwerking hiervan.

1. Meerjarig ontwikkelproces

Gemeenten en aanbieders committeren zich gedurende de looptijd van de overeenkomst specialistische jeugdhulp om samen een actieve bijdrage te leveren aan de twee transformatieopdrachten Ambulantiseren en KGW. Hoe beide opdrachten zich ontpoppen is niet op voorhand te beschrijven en blijft een dynamisch proces. Wel is er een nadrukkelijke behoefte om zo snel mogelijk tot concrete afspraken te komen. Om de transformatieopdrachten te vertalen naar concrete afspraken voor gemeenten en aanbieders moeten er in ieder geval vijf onderwerpen worden uitgewerkt.

1. **Definitie:** wat verstaan we onder, en welke stip zetten we op de horizon voor Ambulantiseren en KGW
2. **Opdracht:** welke concrete en taakstellende opdracht(en) spreken gemeenten en aanbieders hiervoor af in termen van te bereiken resultaat per jaar
3. **Voorwaarden:** welke proces en inhoudelijke voorwaarden zijn nodig om de opdracht te realiseren?
4. **Kpi's:** welke kritische prestatie indicatoren (kpi's) nemen wij op om te meten of de opdracht op koers ligt en wordt behaald?
5. **Consequenties:** wat zijn de afspraken als de opdrachten wel of niet wordt behaald?

Met bovengenoemde vijf onderwerpen creëren gemeenten en aanbieders een vertrek- en eindpunt en wordt beschreven wat nodig is om op het eindpunt te komen en elkaar hieraan te houden. Het omschrijft nog niet **hoe** gemeenten en aanbieders op het eindpunt komen. Juist het **hoe** is nog een ontdekkingsreis waar gemeenten en aanbieders gedurende de looptijd van de overeenkomst samen aan werken.

2. Transformatie in de inkoop

De inkoop van specialistische jeugdhulp loopt deels vooruit dan wel parallel aan het transformatietraject. Dit maakt het lastig om te bepalen wat hierover in de overeenkomst per 2023 moet worden opgenomen. Aan de ene kant is er behoefte aan ruimte om te ontwikkelen gedurende de looptijd van de overeenkomst (dynamische ontwikkelproces). Aan de andere kant hebben gemeenten en aanbieders behoefte aan concrete afspraken hierover in de overeenkomst.

Om gehoor te geven aan beide behoeften is gekozen om de definitie, opdracht en een aantal basis procesvoorwaarden op te nemen in het inkoopdocument. De overige punten voorwaarden, kpi's en consequenties worden na gunning met gecontracteerde partijen nader uitgewerkt.

Tijdens de twee bijeenkomsten op 21 april en 25 april gaan gemeenten en aanbieders in gesprek over de vertaling van de twee transformatieopdrachten in de overeenkomst (inkoop). Het eindresultaat na deze twee bijeenkomsten richt zich dus op het onderdeel dat in de overeenkomst wordt opgenomen. Het grotere plaatje zoals onder 1 beschreven is een langer proces en wordt als addendum vormgegeven waarover verderop meer informatie.

Opdracht aanbieders en gemeenten:

In bijlage 1 is een eerste concept beschrijving opgenomen om het gesprek op 21 en 25 april op gang te helpen. Dit concept is opgesteld door het inkoopteam van RSJ IJsselland. Gemeenten en aanbieders zijn vrij hier hun reactie op te geven en aanvullingen te doen.

Na de twee bijeenkomsten wordt een definitief voorstel uitgewerkt. Voor gemeenten in een memo en voor aanbieders wordt dit opgenomen in het inkoopdocument. Gemeenten kunnen hier middels het interne besluitvormingsproces op reageren en aanbieders kunnen middels de nota van inlichtingen 1 reageren. Met de beantwoording van nota van inlichtingen deel 1 wordt antwoord gegeven op vragen van aanbieders en wordt de uitwerking in het inkoopdocument definitief.

3. Welke aanbieders nemen deel

Elke aanbieder die een overeenkomst afsluit voor het perceel wonen en verblijf kan en mag op haar eigen wijze een bijdrage leveren aan de transformatieopdrachten. Dit specifieke ontwikkelproces wil regio IJsselland aangaan met een beperkte groep aanbieders om het werkbaar en uitvoerbaar te houden.

Aanbieders die een overeenkomst aangaan voor onderstaande sub-percelen dienen zich te committeren aan het ontwikkelproces en van hen wordt verwacht hier een actieve bijdrage aan te leveren. Gedurende de looptijd van de overeenkomst kan regio IJsselland besluiten aanbieders toe te voegen vanwege relevant aanbod.

De aanbieders die zich committeren aan het ontwikkelproces zijn de aanbieders met een overeenkomst voor de sub-percelen:

- Ambulante jeugdhulp systeemaanbieders
- Ambulante jeugdhulp ggz instelling met verblijf
- Ambulante jeugdhulp ggz instelling met academische functie
- Ambulante jeugdhulp JeugdzorgPlus

Voor de bijeenkomst op 21 en 25 april is nog niet bekend welke aanbieders een overeenkomst voor bovengenoemde sub-percelen krijgen gegund. Daarom is de onderstaande selectiecriteria van toepassing om deel te mogen nemen aan de bijeenkomsten op 21 en 25 april. Onderstaande criteria dienen cumulatief aan te worden voldaan.

Aanbieder dient:

- een woon- en of verblijfsgroep te hebben met daarop 24/7 ingeroosterd pedagogisch personeel;
- ten minste twee woon- of verblijfsgroepen regionaal of 10 groepen bovenregionaal te hebben;
- op dit moment ten minste een woon- of verblijfsplek te bieden aan 10 IJssellandse jeugdigen of een academisch ggz functie, dan wel jeugdzorg+ functie bedienen.

4. Praktische informatie bijeenkomst 21 en 25 april

Wanneer	Bijeenkomst 1: Transformatie opdracht en voorwaarden Donderdag 21 april 2022, 13.00 – 15.30 uur
	Vervolgbijsamenkomst 2: Transformatie opdracht en voorwaarden Maandag 25 april 2022, 15.00 – 17.30 uur
Voor wie	- Beleidsadviseurs gemeenten (AO) - RSJ IJsselland kwartiermaker transformatie, manager strategie en projecten en projectleider beheersing - Aanbieders die voldoen aan bovengenoemde criteria
Aanmelden	Voor vrijdag 15 april om 12.00 uur via inkoop@rsj-ijsselland.nl onder vermelding van 'Aanmelding transformatiebijeenkomsten' in het onderwerp. Uiterlijk 19 april om 17.00 uur volgt de Teamslink. Deelname aan beide bijeenkomsten is zeer wenselijk.
Vorbereiding	Schriftelijke feedback op de in bijlage 1 opgenomen conceptteksten middels het bijgaand reactieformulier. Reactie dient uiterlijk dinsdag 19 april om 12 uur via inkoop@rsj-ijsselland.nl o.v.v. 'reactie [aanbieder] transformatie in de inkoop' binnen te zijn.

Als extra hulpmiddelen ontvangt u hierbij de zogenaamde doelenboom, waarin de samenhang tussen de visie, transformatie en doorontwikkeld inkoopmodel grafisch is weergegeven (zie bijlage).

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, zodat u een eerste input kunt aanleveren voor 19 april Bent u jeugdhulpaanbieder en heeft u toch nog vragen naar aanleiding van deze memo? Dan kunt u deze mailen naar inkoop@rsj-ijsselland.nl.

Bijlage 1 concept uitwerking transformatie in de inkoop

Om richting te geven aan de bijeenkomsten heeft het inkoopteam onderstaand uitgewerkt. Hierop wordt reactie en/of toevoegingen gevraagd van deelnemende aanbieders en gemeenten middels het reactieformulier.

Het document volgt de vijf onderwerpen zoals beschreven in bovenliggend memo.

1. Definitie

Eisen in inkoopdocument:

- Opdrachtnemer committeert zich aan de definities van Ambulantiseren en KGW.
- Gedurende de looptijd van de overeenkomst kunnen Opdrachtgever en Opdrachtnemer in afstemming de definitie aanscherpen.

Toelichting:

De definitie van Ambulantiseren en KGW is vorig jaar met gemeenten en aanbieders vormgegeven. Hier is dus al in 2021 een flinke stap in de goede richting gezet. Hieronder de beschrijving zoals al bekend is vanuit de inkoop 2021. Hier wil het RSJ tijdens de twee bijeenkomsten maar kort bij stilstaan omdat hierover al veelvuldig het gesprek is gevoerd.

Ambulantiseren

“Doen wat nodig is, daar waar het nodig is en samenwerken juist als het moeilijk wordt”

- a. Ouders en Jeugdigen zijn onderdeel van een grotere leefomgeving: het gezin, familie, vrienden, hobby's, school en/of werk. Voor sommige Jeugdigen en gezinnen zijn er elke dag weer nieuwe uitdagingen rond werk, school, wonen, netwerk en financiën. Zij hebben vaak problemen op verschillende leefgebieden. Focus op het gewone leven en het perspectief van de Jeugdige maakt het wenselijk dat professionals hun expertise naar de omgeving van de Jeugdige komen brengen, want daar zijn de oplossingen nodig.
- b. De hulp aan gezinnen met complexe en meervoudige problemen kent vaak een lange geschiedenis van hulpverlening, waar hulp parallel en opeenvolgend heeft plaats gevonden. Integrale samenwerking komt nog onvoldoende van de grond, terwijl dit juist noodzakelijk is.
- c. Daarnaast blijken bestaande interventies (die zich vaak richten op 1 probleem (zie o.a. NO 2020)) onvoldoende resultaat te bieden, waardoor er steeds andere vormen van hulp ingezet wordt binnen deze gezinnen (Onderzoek naar gezinnen met meervoudige en complexe problemen, Jeugdregio IJsselland 2020).
- d. Nauwe samenwerking van professionals in de leefomgeving van de gezinnen met de Toegang, het onderwijs, maatschappelijk werkers, specialisten rond schuldhulpverlening, de volwassenenzorg en informele netwerken is nodig.
- e. En waar nodig ook met de jeugdbeschermers. Al deze professionals zijn onderdeel van het netwerk van de Jeugdige (denk hierbij aan het leveren van netwerkzorg: een benadering waarbij hulp en ondersteuning in samenhang (zowel professionals als betrokkenen uit het sociale netwerk) worden georganiseerd rond een Jeugdige, waarbij grenzen tussen organisaties of domeinen geen beperking meer vormen).
- f. Daarnaast is regie nodig, het liefst van de ouders en Jeugdige zelf (eventueel ondersteund door een cliëntondersteuner) maar ook van de Toegang of van de specialisten in hun domein. Daarbij biedt de professional maatwerk, het liefst zo ambulant als mogelijk.

- g. Lukt het thuis even niet meer en er wordt besloten tot het overgaan op Verblijf, is dit altijd in het kader van een Toekomstplan waarin het verwachte resultaat van het Verblijf en het langetermijn perspectief is opgenomen. De verblijfsduur is zo kort als mogelijk, zo lang als nodig.

Kleinschalig gezinsgericht wonen

“Thuis is een plek waar je mag zijn wie je bent, je gekend wordt en mag blijven”

- a. Als wonen in het eigen gezin toch niet mogelijk blijkt, is een alternatief gezin de best passende oplossing, in de vorm van een pleeggezin, gezinshuis, zorgboerderij of kleinschalig, gezinsgerichte woonvorm, zolang er maar een thuis kan ontstaan.
- b. Zo gewoon mogelijk onderwijs volgen en deelname aan vrijetijdsactiviteiten zijn wezenlijke elementen in het gewone leven. Ook als het gewone leven wordt verstoord en ook als thuis wonen (even) niet meer gaat. Juist dan zijn school, sport en andere activiteiten belangrijk als beschermende factor.
- c. De basis voor gezinsgerichte woonvormen bestaat uit betrokkenheid en normaliseren. Jeugdigen kunnen zich optimaal ontwikkelen als zij zo normaal mogelijk en zo thuis mogelijk opgroeien. Gezinnen zijn gebaseerd op de kracht van ‘het gewone leven’. Opdrachtgever maakt zich hard om dit voor elke Jeugdige mogelijk te gaan maken!

Algemene eisen inkoopdocument punten 2 tot en met 5

Voor de vier hierop volgende onderwerpen is het voorstel onderstaande algemene eisen in het inkoopdocument op te nemen:

- Opdrachtgever en Opdrachtnemer stellen voor 1 januari 2023 een addendum vast waarin de opdracht(en), voorwaarden, kpi's en consequenties definitief worden vastgelegd.
- Het addendum wordt jaarlijks herijkt waarbij de uitkomsten van de herijking drie maanden voorafgaand aan daaropvolgend jaar bekend moeten zijn.
- Opdrachtgever is doorslaggevend bij het vaststellen van het addendum en Opdrachtnemer heeft de mogelijkheid het addendum niet te accepteren.

2. Opdracht(en)

Eisen in inkoopdocument:

- Voor 2023 is de taakstellende opdracht voor ambulantisieren
- Voor 2023 is de taakstellende opdracht voor KGW

Toelichting:

Met de algemene eisen wordt gericht ingegaan op de overstijgende afspraak om in gezamenlijkheid een addendum vast te leggen met daarin de afspraken voor de transformatieopdrachten.

Desalniettemin is er wellicht een behoefte om voor 2023 alvast een aantal taakstellende opdrachten te formuleren. Onderstaande voorbeelden kunnen worden gericht op de individuele aanbieder of omschreven worden als gezamenlijke verantwoordelijkheid. Voorbeelden hiervoor zijn:

Ambulantisieren

- Opdrachtnemer heeft de verplichting om de gemiddelde verblijfsduur van jeugdigen jaarlijks te verminderen met xx%.
- Opdrachtnemer bouwt het aantal verblijfsplekken voor regio IJsselland af met xx% per jaar
- Opdrachtnemer creëert een integraal en domeinoverstijgend ambulant alternatief voor verblijf met inachtneming van een bed op achtervang.

Kleinschalig gezinsgericht wonen

- Opdrachtnemer realiseert xx kleinschalige woon- verblijfsgroepen ter vervanging van huidige woon- of verblijfsgroepen en houden hierbij rekening met de regionale spreiding en behoefte

3. Voorwaarden

Eisen in inkoopdocument:

- Geen eisen in het inkoopdocument omdat voorwaarden in het addendum worden opgenomen.

Toelichting:

Bij de formulering van de voorwaarden moet in ieder geval gedacht worden aan:

- Welke 'geleerde lessen' van de transformatie aanpak van de afgelopen jaren nemen we mee?
- Wat verwachten partijen van elkaars inbreng en de risicospreiding?
- Wie heeft welke rol?
- Wie neemt het initiatief?
- Welke bekostigings- financieringsvoorwaarden moeten worden opgenomen om beoogde opdrachten te behalen
- Hoe wordt de voortgang gevolgd?
- Wie rapporteert aan wie en vanuit welk mandaat?
- Welk resultaat moet voor 1 juli 2022 zijn bereikt voor het wederzijdse gevoel dat de beoogde transformatie actief en met een gedeelde verantwoordelijkheid wordt opgepakt?
- Hoe maken we een verbinding met al bestaande initiatieven? Met name de afspraken voor het verminderen van de instroom van JeugdzorgPlus vanuit het SPUK traject Afbouw vastgoed JeugdzorgPlus en de toekomstige plannen voor de afbouw van het vastgoed Driemilieusvoorzieningen (3M).
- Welke relatie ligt er tussen het SPUK traject Acute GGZ met het regionaal ontwikkelproces?

4. Kritische prestatie indicatoren

Eisen in inkoopdocument:

- Geen eisen in het inkoopdocument omdat kpi's in het addendum worden opgenomen.

Toelichting:

Bij de formulering van de kpi's moet in ieder geval gedacht worden aan:

- Wat is de 0-meting, ondergrens en normen per jaar van deze indicatoren?
- Door wie, worden deze KPI's op welke momenten en op welke manier gemeten?
- Hoe passen deze transformatie indicatoren in de beheersing van de 'basisprestaties' van de dagelijkse uitvoeringspraktijk in het doorontwikkelde inkoopmodel?
- Wat zijn de succesfactoren voor het verbeteren van de beheersing en werken met KPI's?
- Welke cliëntketens onderscheiden we en wat zijn de oorzaak-gevolg-relaties tussen de proces- en resultatenindicatoren binnen deze ketens?

5. Consequenties

Eisen in inkoopdocument:

- Geen eisen in het inkoopdocument omdat consequenties in het addendum worden opgenomen.

Toelichting:

Bij de formulering van de consequenties moet in ieder geval gedacht worden aan:

- Wie is waar verantwoordelijk voor?
- Wat is de mate van afdwingbaarheid en vanuit welk mandaat?